QVÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS AGITANDA DISPVTATIONIBVS,

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XVII. MARTII M. CLAVDIO CHARLES,

DOCTORE MEDICO PROFESSORE REGIO MODERATORE.

An pleuritidi oppositi cubiti phlebotomia?

RHEVMATIS tàm concitati quàm consistentis magna in morbis creandis opportunitas, vtriúsque vis effera mortifera plærúmque. Ab hoc periculum maius. Rheuma malum vnicum Pandoræ vasculo conclusum, exclusúmque foras corpori omne mali genus induxit, ne spe quidem occlusâ: corpus fragile vas, in quo rheuma perpetuam facit circulationem: à partibus infernis ad caput magnam cucurbitam perennis humorum & vaporum ascensus, à capite ad inferiora indesinens prolapsus. Materia conclusa nonnumquam digeritur; non rarò putrefit & corrumpitur, vas ipsum aucto vltra naturæ gradus calore elementari ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐνόντων derepentè & præter spem disrumpitur. Ab ascensu caput sibi metuit & periclitatur, à descensu capiti subditæ partes. Sublati vapores aut humores his se in capite produnt signántque effectis cephalalgico, cataphorico, paraphorico, catarrhoico pro variâ humoris caput replentis naturâ & variâ partis excipientis conditione. Cephalalgici subiectum externum cutis, pericranium, periostium; internum meninx vtráque, chimærica cœterarum origo: cataphorici & paraphorici, substantia cerebralis: catarrhoici, sinus ipsius; primum occupant cephalalgia, cephalæa, hemicrania; secundum lethargus, phrenitis, mania, lycanthropia; tertium epilepsia, apoplexia quæ sunt ab vnius ventriculi repletione, aut omnium, vel ab eorumdem vacuitate.

RHEVMATE proritatum caput loci iure ac dignitatis regioni solari terrificum; at non sine noxâ per partes interiectas rheuma agit iter; auribus surditas imminet πόνος σύντονος ad dementiam mortémque σιωπώμως præcipitans; naribus ozæna, polypus, manu potiùs quàm medicamento curandus; oculis gutta serena, suffusio; linguæ tremor terrificus; dentibus scephalismus; gingiuis ἐπουλίς; faucibus præfocans angina; medullæ τέτανος, ἐμπροσθότονος, ὀπισθότονος; vertebræ λόρδωσις, κύφωσις, σκολίωσις, σεῖσις. *Ingens rheuma malum quo non velocius vllum*, vbi in partes spirabiles suâ pernicitate illapsum *quàm dubia timeo mente, timensque precor*; si cor adoriatur syncopem parit; si pulmones peripneumoniam, φθίσιν θανατώδη; si tunicam costas succingentem pleuritim, morbos acutissimos, periculosissimos: vbi in partes naturales deuenerit illarum opus destruit: sic ventriculus lienteriâ; intestina dysenteriâ; hepar atoniâ, hepatitide, hydrope; renes nephritide; lien scirrho inemendabili; vterus (molæ per se generandæ artifex idoneus, imò fœtus) carcinomate, nec medicis nec chymicis irritando medicamentis, vim illius ac feritatem experiuntur. Testes seminis prolifici soli opifices phlegmone, penis paralysi tentatur. Quid de miseris artubus? *Rheuma manus tentat debilitatque pedes*: arthritis frequens, magnatum alumna, *siue latet Phœbus seu terris altior extat, tu mihi rheuma die, tu mihi nocte venis.*

RHEVMA supremam corporis regionem grauiter afficit, infimam & artus, mediam omnium grauissimè ratione situs & muneris. Thorax patitur per ascensum, non minùs per descensum: partes continet spirabiles, deducentes, suscipientes, mouentes: aspera arteria à rheumate oppletur facilè, pulmo ab eodem obruitur repentè, musculi inflammatâ subcostali tunicâ mouentur tardè, vnde spirandi difficultas: respirationem quæcúmque causa adimit omninò, vitam tollit, vt apoplexia intercepto motu, angina meatu spirabili, syncope sublato spirandi vsu: hoc nomine systrophicam pulmonis inflammationem grauem puta, grauiorem subcostalis tunicæ, cuius signa ἀχώριστα difficilis respiratio, teli instar pungens dolor, febris assidua, pulsus paruus, durus, serratus, quibus à pulmonis & hepatis phlegmone separatur. Pleuritis duplex vera & notha; situs discrimen facit, non materia. Veræ situs membrana costis intexta, musculi mezopleurij, medium spatium: nothæ musculi thoracis externi. Causa pleuritidis duplex ῥεῦμα ὁρμώμενον, συνιστάμενον. Rheuma mouet agentis irritatio, materiæ orgasmus, patientis calor & dolor; materia vnus sanguis alteratione aut permixtione varius.

RHEVMATIS ductus azygos, intercostalis, mammarius, thoracicus; ab his pleuritis intercostalis, hypochondriaca, antica, thoracica; per hos tubulos partium thoracicarum fit repletio inanitione grauior, & in parte quàm in toto. Pleuritis hyeme vt frequentior, ita periculosior; πολυαιμεῖς, pueros, somno vinóque sepultos, τὰ γυμνάσματα καὶ πυκνὰ σώματα, vel eos qui exercitia aut solemnes aliquas euacuationes dimisere, inuadere solita: à materiâ sanguineâ aut biliosâ securior, à pituitosâ & melancholicâ periculosior. Externæ pleuritidi ne fidas, à quâ ad internam facilis transitus: siccæ & sputi expertes omnes malæ; sputi facilitas & liberalitas per initia morbum breuem pollicentur; securum vbi legitimum; rubore aut flauedine tinctum bonum; iunctum cum nigredine, liuore, ærugine, fœtore, lentore malum. Legitima pleuritidis ac omnium morborum curatio triplici tantùm indicatione nitatur, à causâ, à morbo, à viribus: causæ potior habeatur ratio quâ morbi, virium quàm vtriúsque. Rheuma concitatum expedit sistere μὴ βραδέως, celeritas ipsa mora est; id ni feceris rheuma citâ morte funestum: sistetur præsidio vacuante, sed reuellente aut deriuante, vel intercipiente. Ad vicina humoris impacti traductio deriuationis est opus, vt fluentis ad distantiora retractio reuulsionis; minoris effectus deriuatio est, maioris reuulsio: reuellunt dolor, inflammatio, cucurbitulæ siccæ, cum scarificatu, ligaturæ fortes, phlebotomia primas teneat, reliqua morbo imparia minúsque efficacia. Ineunte morbo à catharsi tamquàm à toxico abstineto, cuiuscúmque partis sit aut materiæ: clysmata vicariam præstent operam.

RHEVMATI consistenti debetur reuulsio per phlebotomiam, concitato præcipuè, in quáuis pleuritide & quóuis tempore, quam infantib. pleuriticis, pueris, senibus, grauidis non denegabis, sanguinis quantitatem non dimetiendo, sed morbi magnitudinem, & virium robur. Reuulsio cum humorem ad partem fluentem retrahat, diuertátque è latere partis affectæ vix tuto absoluitur, fluentis tractum imitatur sequens sanguis, qui occlusâ venâ in inanitæ partis spatia sese recipiens minùs vtilem reddit operationem; in oppositum fiat, quò ni omnis impactus humor vacuetur, fluens saltem aliorsùm recurrat, & fluxione interceptâ in parte stans sanguis per viciniora deriuetur: proptereáque hepatis phlegmonas, pulmonis dextri, atque lateris è sinistro cubito sanguis missus potenter sedabit, curabit feliciter: nouæ pleuritidis partísque oppositæ terror inanis. Infernas partes non secabis vt repleantur supernæ, nec vt depleantur ipsæ. Pleuriticis victu tenui consulito, à topicis tàm humidis quàm siccis fluente adhuc humore caueto: rheuma concitatum syrupo iuiubino, viol., nenuphar., papauer. cohibeto: consistens tenue ijsdem incrassato; crassum syrupis è liquiritiâ, ex capillarib., hydromelite, oxymelite attenuato. Pars quælibet sensum ex se habet, hinc illa acutum, hæc obtusum; acutum intercostalis tunicæ sensum causæ dolorificæ motione obtundito. Pleuritidi curandæ dum studes præsidijs incertis & sola vulgi credulitate commendatis, vt rasurâ pudendi taurini, ceruini, dentis apri, puluere corticis auellanarum, iusculis pauonum caueto, ne meliorum occasione lapsa morbus in ægri perniciem studeat, præsertim acutus, qualis est pleuritis omnis, cuius materiam fluentem, fluxam, confertim, celeriter, in contraria, proximè, ex venâ partis inflammatæ in communem, ab hac extra corpus, oppositi cubiti venâ sectâ ἀντισπαστικῶς fœlicissimè vacuabit.

Ergo pleuritidi oppositi cubiti phlebotomia.

Asserebat DIONYSIVS ALLAIN, Parisinus, Anno R. S. 1616.

E.M.P. BIBLIOTHÈQUE